

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування комунального закладу
«Сумський центр соціально-психологічної реабілітації дітей
області»**

21 червня 2023 року

м. Суми, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.06.2023 групою НПМ здійснено відвідування «Сумського центру соціально-психологічної реабілітації дітей області» (далі – центр, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Завалій Анастасія Іванівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Мироненко Тетяна Євгенівна, пердставник Уповноваженого Верховної Ради України в Сумській області;

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації.

Центр знаходиться за адресою: вул. Ковпака, буд. 37, м. Суми.

Центр розрахований на 50 вихованців, у день візиту в закладі проживало 13 дітей, 5 з яких є дітьми-сиротами, або дітьми позбавленими батьківського піклування. 40 дітей, які перебували у центрі на початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України були евакуйовані до Австрії, де перебувають по теперішній час у супроводі керівника закладу та сестри медичної. 22 з них є дітьми-сиротами або дітьми, позбавленими батьківського піклування. Над усіма дітьми, які знаходяться за кордоном, оформлено опіку громадянами Австрії, відповідно до вимог австрійського законодавства.

Центр є стаціонарним закладом для соціального захисту. У закладі створюються групи денної та тривалої (станціонарної) форми перебування.

Керівництвом центру вживаються дії для покращення матеріально побутового стану перебування дітей: заклад забезпечений сучасними меблями, обладнанням для приготування їжі, оновлені кухонні приладдя, в кімнатах підопічних чисто та затишно. Для задоволення потреб у навчанні та зв'язку з зовнішнім світом облаштовано комп'ютерний клас з сучасним устаткуванням. Для потреб дітей з інвалідністю, що користуються кріслом колісним обладнано вбиральню на першому поверсі, відповідно до чинних будівельних норм.

Територія закладу огорожена та доглянута. На території закладу розташована зона відпочинку, прогулянкове подвір'я.

Заклад має централізоване водопостачання та автономне опалення, є гаряча вода.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування.

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу дітей задовільний.

Приміщення харчоблоку, робочі поверхні та посуд – чисті.

Неприємні запахи відсутні. Витяжка в робочому стані, приміщення харчоблоку забезпечено гарячою та холодною водою. Санітарні книжки працівників кухні не прострочені, медичний огляд пройшли усі.

В корпусах наявні кулери з питною водою та посудом для пиття.

Дітей забезпечено індивідуальним одягом відповідно до розміру та сезону.

Було проведено конфіденційне спілкування з чотирма дітьми. Останні зазначили, що працівники закладу належно виконують свої обов'язки.

На інформаційних стендах центру наявна інформація про права і обов'язки вихованців, адреси і контактні дані посадових осіб.

Заклад налагодив співпрацю з благодійними та волонтерськими організаціями, від яких отримує гуманітарну допомогу, що обліковується та використовується на потреби вихованців.

Попереднє відвідування НПМ не проводилось.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України).

У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування вихованців та персоналу закладу у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту». Під час сигналів повітряної тривоги вихованці закладу та персонал керуються «правилом двох стін», на підставі правил техніки безпеки, що збільшує шанси на виживання людей в будівлі що піддалась вогневому ураженню вибуховим або пробивним боєприпасом.

2. Порушення права на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

Зазначене право встановлене статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статтею 32 Конституції України. Забезпечення приватності серед іншого визначається наявністю особистого простору

й індивідуалізації умов проживання (не допускаються уніфіковані зачіски, одяг, спальні місця) та окремим розміщенням ліжок.

Всупереч викладеним вимогам, у кімнатах дівчат та хлопців ліжка стоять впритул одне до одного, та не усі підопічні закладу забезпечені приліжковими тумбами.

3. Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, статті 283, 284 Цивільного кодексу України).

Відповідно до порядку медичного обслуговування дітей у притулках для неповнолітніх служби у справах неповнолітніх, центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, затвердженого спільним Наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерством охорони здоров'я України від 28.09.2006 №3297/645, медичне обслуговування дітей у закладах соціального захисту включає:

- проведення первинних медичних оглядів та обстежень (на кожную дитину заводиться медична картка-форма №026/0, до якої вносяться необхідні дані про здоров'я дитини);
- діагностику стану здоров'я та відхилень розвитку дитини;
- надання первинної медичної допомоги дитині, яка перебуває у закладі соціального захисту;
- інформаційно-просвітницьку роботу щодо здорового способу життя, профілактики інфекційних захворювань, у тому числі тих, що передаються статевим шляхом;
- організацію своєчасного направлення дітей на консультування та в разі потреби на лікування до лікувально-профілактичних закладів.

Під час відвідування групою НПМ у закладі працювали: лікар загальної практики та сімейної медицини, лікар-психіатр за сумісництвом та 5 сестер медичних. Здійснюється контроль за видачою медичних препаратів пацієнтам, відповідно до лікарських призначень.

Водночас ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики у навчальному закладі відсутня. Здійснення медичного обслуговування дітей у навчально-реабілітаційному центрі за відсутності ліцензії є порушенням вимог ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Забезпечити наявність захисних споруд (укриття) та будь-яких обладнаних підвальних приміщень, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування дітей та персоналу закладу у разі сигналу «Повітряна тривога» або обстрілів відповідно до Вимог з питань використання та обліку фонду захисних

споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, та ДБН В.2.2.-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

2. Забезпечити вихованців достатньою житловою площею з розрахунку 8 м² на одну особу відповідно до вимог пункту 6.1.1.2 ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення»;

3. Вжити заходів щодо отримання ліцензії на проведення господарської діяльності з медичної практики, відповідно до вимог Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Додатки: фотоматеріали – на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини в
Сумській області**

Анастасія ЗАВАЛІЙ

Додаток: фото до звіту**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4**

Фото 5

Фото 6

